

Міністерство освіти і науки України
Таврійський державний агротехнологічний університет (Україна)
ННЦ «Інститут аграрної економіки» (Україна)
Білоруська державна орденів Жовтневої революції та Трудового Червоного
Прапора сільськогосподарська академія (Білорусь)
Казахський національний аграрний університет (Казахстан)
Державний вищий навчальний заклад
ім. проф. Станіслава Тарновського в Тарнобжегу (Польща)
Вармінсько-Мазурський університет в Ольштині (Польща)
Ташкентський державний аграрний університет (Узбекистан)
Дніпровський державний аграрно-економічний університет (Україна)
Запорізький національний університет (Україна)
ВП НУБІП «Бережанський агротехнічний інститут» (Україна)

**ТЕЗИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ
РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ
ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ**

Конференція присвячується 25-річчю факультету економіки та бізнесу
Таврійського державного агротехнологічного університету

14 - 15 червня 2018 року

Мелітополь
Видавничий будинок
Мелітопольської міської друкарні
2018

УДК [658+332](063)
Т 13

**Рекомендовано до друку
Вченою радою Таврійського державного
агротехнологічного університету
(Протокол № 11 від 26 червня 2018 р.)**

Т 13 **Тези міжнародної науково-практичної конференції «Соціально-економічні проблеми розвитку бізнесу та місцевого самоврядування»:** зб. матер. конференц. – Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2018. – 455 с.

ISBN 978-966-197-558-2

У матеріалах конференції розглянуто актуальні фінансово-економічні та управлінські проблеми розвитку підприємництва та місцевого самоврядування. Досліджено чинники формування підприємницького середовища, засади ефективної системи менеджменту, умови фінансового забезпечення розвитку агробізнесу та сільських територій. Висвітлено маркетингові стратегії розвитку підприємств, облік, аналіз та інвестиції в агробізнесі.

Матеріали друкуються в авторській редакції.

Редакційна колегія: Синяєва Л.В. (відп. ред.), д.е.н., проф.; Яворська Т.І., д.е.н., проф.; Нестеренко С.А., д.е.н., проф.; Кальченко С.В., д.е.н., доц.; Трусова Н.В., д.е.н., проф.; Легеза Д.Г., д.е.н., доц.; Ілляшенко К.В., к.е.н., доц.; Карман С.В., к.е.н., доц.; Прус Ю.О., к.е.н., доц.; Яцух О.О., к.е.н., доц.

УДК 338.432 (477)

ISBN 978-966-197-558-2

©Таврійський державний агротехнологічний університет, 2018

детермінантами поведінки учасників ринку у сфері розвитку знань, їх капіталізації, а головне – створення й впровадження інновацій. Інституціональні умови інноваційної діяльності створені існуючим інституційним забезпеченням є головною передумовою у формуванні постіндустріальної економіки в Україні. Теорія постіндустріальної моделі економіки передбачає необхідність розбудови економіки знань заснованої на розвитку модельного та інституціонального капіталу, інновацій, інфраструктури, соціалізації працівників, сприятливих інституціональних умовах взаємодії цих факторів.

Висновки. Дослідження і практичні умови показують, що інституціональна система економіки в Україні є незбалансованою, що проявляється як на рівні базисних (власність, влада, управління, праця), так і похідних інститутів (ціна, конкуренція, підприємництво, регулювання). Проблеми економіки доповнюються проблемами адаптації суспільних і недоформованістю правових інститутів, що вкупі зі станом науки, освіти, деградацією продуктивних та виробничих відносин роблять інноваційну модель постіндустріального типу поки що недосяжною для України.

Список літератури

1. Малік М.Й. Інститути й інституції у розвитку інтеграційних процесів в аграрній сфері / М.Й. Малік, О.Г. Шпикуляк, О.Ю. Лузан // Економіка АПК. – 2013. - № 4. – С.86-92.

2. Саблук П.Т. Інноваційна діяльність в аграрній сфері: інституціональний аспект: монографія / П.Т. Саблук, О.Г. Шпикуляк, Л.І. Курило. – К. : ННЦ ІАЕ, 2010. – 706 с.

УДК 338.48(477)

ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Демко В.С.

*Таврійський державний агротехнологічний університет,
м. Мелітополь, Україна*

Summary. *The study identified the issues of the legislative framework for legalizing the activities of rural green tourism enterprises in Ukraine and its regions. Taking into account the analysis of the legislative policy of the countries of Belarus and Poland, measures are proposed to improve the state policy in the system of organization of laws and regulations for entrepreneurs in the field of rural green tourism in Ukraine and its regions.*

Keywords. *Rural green tourism, legislative policy, public administration model*

Постановка проблеми. За результатами дослідження основною проблемою в діяльності підприємств сільського зеленого туризму (СЗТ) є відсутність цілісної системи загальнодержавної політики, яка регулює сферу СЗТ, як на загальнонаціональному так і на регіональному рівнях, тому

аналізуючи позитивний досвід європейських країн можна повністю або частково адаптувати найбільш вдалі моделі їх державного управління в сфері СЗТ для умов України.

Основні матеріали дослідження. Відносини в сфері сільського зеленого туризму частково регулюються 4 и 6 статтями Закону України «Про туризм» №324 від 15.09.1995 р., також Законом України «Про особисте селянське господарство» (від 2003 р.), окремі положення та терміни згадуються у Указах Президента України «Про підтримку розвитку туризму в Україні» (від 1999 р.), Постановою КМУ «Про розвиток туризму в Україні до 2010 р.» (від 2002 р.), Національній програмі розвитку агропромислового виробництва і відродження села до 2010р.», Концепція державної цільової програми розвитку туризму в Україні на 2011-2015 роки» (від 2010р.) [1,2].

Учасниками відносин, виникаючих при здійсненні туристичної діяльності в сфері сільського зеленого туризму, є юридичні та фізичні особи, які створюють туристичний продукт, надають туристичні послуги (перевізники, тимчасове розміщення, харчування, екскурсійне, курортне, спортивне, розважальне обслуговування або здійснюють посередницьку діяльність із надання характерних та супутніх услуг). Та особи в інтересах яких здійснюється туристична діяльність (громадяни України, іноземці і особи без громадянства, туристи, екскурсанти, відвідувачі та інші). Таким чином, більшість власників сільських будинків утворюють підприємства сільського зеленого туризму, з наданням різноманітного спектру услуг.

Для вдосконалення політики у сфері сільського зеленого туризму слід брати до уваги досвід країн, які активно розвивають дану сферу. Виділено п'ять основних моделей функціонування підприємств сфери сільського зеленого туристичного бізнеса: американська, європейська, західна, східна та середньо азійська.

В сучасний період схожість діяльності українських підприємств СЗТ зісхідною моделлю розвитку підприємств СЗТ. Ця модель притаманна Східній Європі, таким країнам як Польща, Білорусь, Литва. Відмінною рисою східної моделі є залучення туристів в екологічно чисті природні зони, які знаходяться в віддалених регіонах, також популяризація відпочинку в стародавніх садибах і тематичних домах. Треба зауважити, що в цих країнах поганий стан інфраструктури, доріг, комунальних установ, що дуже схоже з Україною і це є загальною проблемою. Тому для вирішення цих питань розробляються і функціонують спеціальні програми розвитку в регіонах.

Гарним прикладом для України є західна модель, по якій функціонують підприємства СЗТ Австрії, Болгарії, Румунії, Угорщини. Головною ознакою ефективного функціонування даної моделі є державна підтримка реалізації цільових туристичних програм, а також впровадження програм відновлення сільських територій шляхом об'єднань їх в громади з метою рівномірного розподілу туристів по всій країні і підвищення рівня економічного розвитку сіл.

Проаналізувавши законодавчу систему країн досліджуваних моделей, узагальнимо інформацію в порівняльній таблиці 1 законодавчої системи діяльності сільського зеленого туризму східної та західної моделі і України.

Завдяки своїм особливостям і відмінностям Європейські країни дуже популярні для різних верств населення (туристів). Однак проблеми, які існують

во всіх країнах при управлінні підприємством сільського зеленого туризму, значно стримують процес розвитку цих підприємств, усунення цих проблем спричинить за собою більш ефективний попит наданий вид туризму і супутні послуги.

Ефективність західної і східної моделей для України полягає в тісній співпраці державних організацій і підприємств СЗТ в просуванні і розвитку продукту СЗТ, як на території країни так і за її межами. Створення іміджу і бренду сільського зеленого туристичного продукту. Створення єдиної реєстраційної бази для всіх типів підприємництва СЗТ, розробка та затвердження єдиного класифікатора послуг СЗТ та єдиної інформаційної платформи діяльності СЗТ в Україні.

Таблиця 1

Порівняльна характеристика законодавчого регулювання діяльності сільського зеленого туризму східної та західної моделі і України

Східна модель		Україна	Західна модель	
Польща	Білорусь		Австрія	Болгарія
Державна підтримка підприємців, які здійснюють діяльність у сфері СЗТ. На них не поширюється закон, який регулює підприємницьку діяльність. Грошові доходи за такі послуги не підлягають оподаткуванню	Прийнято закон «Про заходи розвитку агроекотуризму в Республіці Білорусь», є чітка зацікавленість держави в розвитку туристичної діяльності	Система оподаткування діяльності у сфері СЗТ чітко невизначена. Немає державної підтримки підприємців в сфері діяльності СЗТ	Законодавство в сфері СЗТ відсутнє. Діяльність регламентують приватними (корпоративними) критеріями, стандартами і класифікацією	Діяльність в сфері СЗТ здійснюється через організацію Balkanturistz узгодженням уряду Болгарії.
Законодавство Польщі передбачає звільнення отриманих доходів від оподаткування на доходи фізичних осіб	Проводяться безоплатні консультації та навчання для підприємців які займаються або планують свою діяльність в сфері СЗТ	Підприємці, які здійснюють діяльність у сфері СЗТ, оподатковують ся податком з доходів фізичних осіб на загальних підставах	Підприємці, які надають послуги і мають до 10 ліжко-місць не мають податкового навантаження, ця діяльність вважається додатковою господарською діяльністю.	Підприємці, які надають послуги в сфері СЗТ повинні відповідати визначеним критеріям та мати згоду Національного комітету
Підприємці, які здійснюють діяльність у сфері СЗТ об'єднані у загальнодержавну громадську організацію –	Громадські організації, підприємці СЗТ взаємодіють з профільними міжнародними	Підприємці добровільно можуть вступати в громадську організацію «Спілка сприяння	Створена Австрійська асоціація сільського туризму «Відпустка на фермі», легалізація	Працює стратегія сталого розвитку туризму, згідно якої ведеться контроль якості послуг СЗТ, покращуються інфраструктура, дороги, імідж села.

Польську Федерацію Сільського Туризму «Гостинні господарства». Це дає можливість впорядкувати ринок послуг СЗТ і успішно просувати їх на вітчизняному та міжнародному рівнях	організаціями. Існує підтримка асоціацій СЗТ в сфері маркетингу СЗТ	розвитку сільського зеленого туризму в Україні»	діяльності через закон «Про оренду житла»	Поступово переходять до європейської автоматичної системи туристичної інформації (ESTI)
Затверджені вимоги до засобів розміщення у СЗТ, існує класифікація послуг, що надаються гостям	Система класифікації садиб, житла є добровільною	Категоризації садиб в сфері СЗТ є добровільною	Фермери, які надають послуги СЗТ реєструються в місцевій туристичній організації	Підприємці, які надають послуги в сфері СЗТ зобов'язані вести реєстр гостей. Громади ведуть електронний журнал всіх туристичних об'єктів
Здійснюється категоризація засобів розміщення у СЗТ, вона є добровільною але господарі садиб, які не пройшли категоризацію, не мають право вільно розміщувати свою пропозицію в рекламних матеріалах, а в нашій країні такого обмеження не існує!!!	Класифіковані садиби, житло має право розміщення своїх пропозицій в рекламних матеріалах на туристичних з'їздах, конференціях, форумах	Підприємці, які здійснюють діяльність у сфері СЗТ можуть добровільно пройти сертифікацію для надання певної категорії своїй садибі - як туристичного об'єкта. Це потрібно для задоволення запитів туристів але не обов'язково (ст. 19 ЗУ «Про туризм»).	Для підприємств з класом В&В ставка ПДВ 10% (до 5 місць), діяльність вважається не основною і податок з доходу не сплачується	Діє туристична інспекція якості послуг СЗТ
Загальною схожістю між країнами – є: відсутність закону «Про сільський зелений туризм»; відсутність управління на державному рівні; швидкі темпи зростання та розвитку підприємців в сфері СЗТ; створення агросадиб та підприємств СЗТ в національному стилі; програмна підтримка громадських організацій СЗТ; підприємства СЗТ розташовані у привабливих природних сільських територіях.				

*Розроблено автором

Висновки. В Україні актуальною проблемою є відсутність законодавчого забезпечення діяльності підприємств СЗТ. Для вирішенням

цього недоліку необхідно проведення першочергових заходів по затвердженню законодавчої політики у сфері сільського зеленого туризму спільно з інституційними партнерами, місцевими та обласними органам влади, щодо формування сприятливого нормативно-правового забезпечення розвитку сфери СЗТ. Це може допомогти сільському підприємцю поліпшити свою діяльність або зробити перші кроки у цій діяльності. Потрібно переглянути діючу систему оподаткування, зменшити податкове навантаження для фізичних осіб та зареєстрованих фізичних осіб підприємців.

Беручі за приклад європейський досвід та з метою покращення соціального життя на селі необхідно розробити та затвердити комплекс послуг в сфері СЗТ. Розвивати, розширяти і популяризувати спектр агротуристичних продуктів і послуг на селі для діючих селянських і фермерських господарств, які мають сприятливі можливості для розвитку СЗТ.

Список літератури

1. Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про туризм» щодо обов'язковості встановлення категорій об'єктам туристичної інфраструктури № 7293 від 25.10.2010 р.

2. Закон України «Про особисте селянське господарство» // Відомості Верховної Ради України. – 2003 р. – № 29. – С.232; 2015 р. – №21. – С.133.

3. Чеглей В.М. Світовий досвід розвитку сільського зеленого туризму - Науковий вісник Ужгородського університету 2011. Серія Економіка. Спецвипуск 33. Частина 3. – 2011 // [Електронний ресурс]. – Доступний з <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib>

УДК338.439.02

ПРІОРИТЕТИ ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ ПРОДУКЦІЇ

Єкель Г.В., к.е.н.

ННЦ “Інститут землеробства НААН”

м. Київ, Україна

Самойлик Ю.В., к.е.н.

Полтавська державна аграрна академія

м. Полтава, Україна

Summary: winter wheat organic production expediency has been defined. A comparison of the intensive and organic technologies of cultivating this culture has been carried out.

Keywords: organic production, winter wheat, economic efficiency.

Постановка проблеми. В умовах глобалізаційних викликів економіки все більшого значення набуває вибір пріоритетів розвитку як в розрізі країн, так і в межах галузей виробничої та невиробничої сфер. Для аграрного сектору таким пріоритетом є органічний напрямок.

Органічне сільське господарство є системою, яка спирається на управління агроecosystemами, а не лише сільськогосподарським виробництвом.